РЕШЕНИЕ НА СЪДА (втори състав)

16 декември 2010 година *

По дело C-89/09

с предмет иск за установяване на неизпълнение на задължения, предявен на основание член 226 ЕО на 2 март 2009 г.,

Европейска комисия, за която се явяват г-н G. Rozet и г-н E. Traversa, в качеството на представители, със съдебен адрес в Люксембург,

ищец,

срещу

Френска република, за която се явяват г-н G. de Bergues и г-н B. Messmer, в качеството на представители,

ответник,

* Език на производството: френски.

СЪДЪТ (втори състав),

състоящ се от: г-н J. N. Cunha Rodrigues, председател на състав, г-н Ал. Арабаджиев, г-н A. Rosas (докладчик), г-н A. Ó Caoimh и г-жа P. Lindh, съдии,

генерален адвокат: г-н P. Mengozzi,
секретар: г-н H. Нанчев, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 25 март 2010 г.,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 2 юни 2010 г.,

постанови настоящото

Решение

1 С исковата си молба Комисията на Европейските общности иска от Съда да установи, че като ограничава възможността за лицата, които не са биолози, да притежават най-много една четвърт от дружествените дялове, и следователно като ограничава правото на глас в дружество с ограничена отговорност на лица, упражняващи свободна професия (Selarl), стопанисващо клинични лаборатории, и като забранява участието в дружествения капитал на повече от две дружества, учредени с цел съвместното стопанисване на една или повече

клинични лаборатории, Френската република не е изпълнила задълженията си по член 43 ЕО.

Национална правна уредба

2 Закон № 90-1258 от 31 декември 1990 г. относно упражняването под формата на дружества на свободни професии, спрямо които се прилагат законови или подзаконови разпоредби или чието професионално звание е предмет на защита, и относно финансовите холдингови дружества на упражняващите свободни професии (JORF от 5 януари 1991 г., стр. 216) предвижда в член 5:

„Повече от половината от дружествения капитал и от правата на глас трябва да бъдат притежавани, пряко или посредством посоченото в член 4 по-горе дружество, от професионалисти, които упражняват дейността си в рамките на дружеството.

Без да се засяга прилагането на разпоредбите на член 6, останалата част от капитала може да бъде притежавана от:

1° Физически или юридически лица, упражняващи професията или професиите, които съставляват предмета на дейност на дружеството,

2° За срок от десет години, физически лица, които преди да преустановят всякаква професионална дейност, са упражнявали тази професионална дейност или тези професионални дейности в рамките на дружеството,

3° Правоприемниците на посочените по-горе физически лица, за срок от пет години след тяхната смърт,

4° Дружество, учредено съгласно условията, предвидени в член 220*quater* A от Общия данъчен кодекс, ако членовете му упражняват своята професия в рамките на дружество на лица, упражняващи свободна професия,

5° Лица, упражняващи някоя от свободните професии в здравеопазването или някоя от юридическите или съдебните свободни професии, или някоя от другите свободни професии, посочени в член 1, първа алинея, в зависимост от това дали упражняването на една от тези професии съставлява предмета на дейност на дружеството.

Броят на дружествата, учредени за упражняване на една и съща професия, в които едно и също физическо или юридическо лице измежду посочените в 1° и 5° по-горе лица има право да притежава дялови участия, може да бъде ограничен за дадена професия с декрет, издаден след получаване на становището на Conseil d'État.

В случай че едно от посочените в настоящия член условия престане да бъде налице, дружеството разполага със срок от една година, за да се съобрази с разпоредбите на настоящия закон. В противен случай всяко заинтересовано лице може да поиска прекратяването на дружеството по съдебен ред. Съдът може да предостави на дружеството максимален срок от шест месеца за привеждане на положението в съответствие с изискванията. Съдът не може да постанови прекратяването, ако към момента на произнасяне по същество положението е било приведено в съответствие с изискванията.

Когато след изтичане на предвидения в 3° по-горе петгодишен срок правоприемниците на съдружниците или на бившите съдружници не са прехвърлили притежаваните от тях дялове или акции, дружеството може, независимо от тяхното противопоставяне, да реши да намали своя капитал с номиналната стойност на техните дялове или акции и да ги изкупи на определена цена при условията, предвидени от член 1843-4 от Гражданския кодекс".

3 След изтичането на предвидения в мотивираното становище срок посоченият член е изменен със Закон № 2008-776 от 4 август 2008 г. за модернизиране на икономиката (JORF от 5 август 2008 г., стр. 12471).

4 Декрет № 92-545 от 17 юни 1992 г. относно дружествата на лица, упражняващи свободната професия на директор или заместник-директор на клинични лаборатории (JORF от 21 юни 1992 г., стр. 8106) предвижда в член 10:

„Едно и също физическо или юридическо лице измежду лицата, посочени в член 5, втора алинея, 1° и 5° от горепосочения закон от 31 декември 1990 г., има право да притежава дялови участия само в две дружества, учредени с цел съвместно стопанисване на една или повече клинични лаборатории, спрямо които се прилагат разпоредбите на член L. 753 от Кодекса за общественото здраве“.

5 Член 11 от този декрет предвижда:

„Най-много една четвърт от капитала на дружество на лица, упражняващи свободната професия на директор или заместник-директор на клинични лаборатории, може да бъде притежавана от едно или повече лица, които не отговарят на условията на първа алинея или на 1° и 5° от втора алинея на член 5 от горепосочения закон от 31 декември 1990 г.

Когато обаче дружеството на лица, упражняващи свободна професия, е учредено под формата на командитно дружество с акции, делът от капитала, притежаван от лица, различни от посочените в член 5 от споменатия по-горе закон от 31 декември 1990 г., може да надвишава дела, определен в предходната алинея, като същевременно не може да достигне половината от посочения капитал“.

Досъдебна процедура

6 След подадена жалба, на 4 април 2006 г. Комисията изпраща официално уведомително писмо на Френската република, тъй като счита, че определени разпоредби от френската правна уредба относно клиничните лаборатории са несъвместими с принципа на свобода на установяване по смисъла на член 43 ЕО, тъй като стесняват възможността на не-биолози да притежават капитала на Selarl, стопанисващо лаборатории, и ограничават броя на дружествата, учредени с цел съвместно стопанисване на една или повече лаборатории, в които едно и също физическо или юридическо лице може да притежава дялово участие.

7 Тъй като Френската република не отговаря на това писмо, на 15 декември 2006 г. Комисията изпраща на тази държава членка мотивирано становище, с което я приканва да приеме необходимите мерки, за да се съобрази с него в срок от два месеца, считано от получаването му.

8 В отговора си от 14 февруари 2007 г. Френската република счита, че посочената в споменатото мотивирано становище правна уредба е обоснована от целта за закрила на общественото здраве и че е необходима и пропорционална с оглед на същата.

9 С писмо от 11 април 2008 г. засегнатата държава членка обявява, че позицията ѝ е претърпяла развитие, и посочва, че възнамерява да премахне всички ограничения, приложими към притежаването на капитала на разглежданите лаборатории, с изключение на ограниченията, дължащи се на строго определени несъвместимости във връзка с упражняването. Според нея приемането на закона относно тази реформа е предвидено за края на 2008 г. или за началото на следващата година, за да се осигури незабавно привеждане в действие.

10 Поради липсата на информация относно напредъка по изпълнението на работата, с писмо от 20 ноември 2008 г. Комисията иска сведения в това отношение от Френската република.

11 С писмо от 27 декември 2008 г. посочената държава членка информира Комисията за внасянето на 22 октомври 2008 г. в Националното събрание на проект на закон, оправомощаващ правителството да приеме посредством наредба законодателните разпоредби с оглед обща реформа на медицинската биология. Посоченото правителство изтъква, че този проект трябва да бъде разгледан от Националното събрание през февруари 2009 г., като по този начин очакваното окончателно приемане на този текст се отлага за май същата година.

12 Тъй като Френската република не представя на Комисията график за приемането на въпросната наредба, а също и на проекта на закон, които да позволяват на тази институция да разполага с конкретни сведения относно предвидените мерки за отстраняване на посочените проблеми, последната решава да предяви настоящия иск.

Производство пред Съда

13 С определение на председателя на Съда от 14 септември 2009 г. Кралство Дания е допуснато да встъпи в производството в подкрепа на исканията на Френската република.

14 Тъй като Кралство Дания информира Съда, че оттегля искането си за встъпване, с определение от 9 ноември 2009 г. председателят на Съда разпорежда заличаването на тази държава членка като встъпила по делото страна.

15 С писмо от 5 февруари 2010 г. съгласно член 54а от Процедурния правилник на Съда от Френската република е поискано да изрази становище в хода на съдебното заседание по твърдението, представено от Комисията в писмената ѝ реплика, че френските власти утвърждават структури, позволяващи достъп до външни капитали над разрешената от правната уредба относно клиничните лаборатории граница от 25 %, при положение че се провежда разделяне на имуществените права от правата на глас, отнасящи се до решенията за функционирането и организацията на клиничните лаборатории.

16 С писмо от 18 март 2010 г. Френската република изпраща на Съда записката, с която на 9 март 2010 г. е уведомила Комисията за Наредба № 2010-49 от 13 януари 2010 г. относно сектора на медицинската биология (JORF от 15 януари 2010 г., стр. 819) — наредба, на чийто проект тази държава членка се позовава в досъдебната фаза, както и в писмената си дуплика.

По иска

17 В рамките на настоящия иск Комисията повдига по същество две твърдения за нарушение. Тя поддържа, че правната уредба относно клиничните лаборатории нарушава член 43 ЕО, доколкото предвижда, първо, че не-биолог не може да притежава повече от една четвърт дялово участие и следователно права на глас в Selarl, стопанисващо клинични лаборатории, и второ, че едно физическо или юридическо лице няма право да притежава дялово участие в повече от две дружества, учредени с цел съвместно стопанисване на една или повече клинични лаборатории.

18 Трябва да се уточни, че правната уредба, отнасяща се до клиничните лаборатории, търпи някои изменения след приемането на Наредба № 2010-49. Тъй като

наличието на неизпълнение на задължения от държава членка трябва да се преценява с оглед на положението на държавата членка към момента на изтичането на срока, даден в мотивираното становище, и последващи промени не се вземат предвид от Съда (вж. по-специално Решение от 19 май 2009 г. по дело Комисия/Италия, C-531/06, Сборник, стр. I-4103, точка 98 и Решение от 25 март 2010 г. по дело Комисия/Испания, C-392/08, Сборник, стр. I-2537, точка 26), тези изменения не са взети предвид в настоящото решение.

По първото твърдение за нарушение

Доводи на страните

19 Комисията поддържа, че забраната за не-биолози да притежават повече от 25 % от дружествените дялове и следователно от правата на глас в Selarl, стопанисващо клинични лаборатории, която произтича от прилагането на член 5 от Закон № 90-1258, във връзка с член 11, първа алинея от Декрет № 92-545 (наричани понататък „разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение"), представлява необосновано ограничение на свободата на установяване по смисъла на член 43 ЕО. То водело до ограничаване на възможностите за партньорство, по-специално с юридически лица, установени в други държави членки, както и на свободата на установяване във Франция на лаборатории, установени в други държави членки, които не отговарят на критериите, изисквани от разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение.

20 Наистина закрилата на общественото здраве представлява съображение, което може да обоснове ограничения на свободата на установяване. Трябва обаче и ограниченията да са в състояние да гарантират осъществяването на преследваната цел и да не надхвърлят необходимото за постигането ѝ, какъвто не бил случаят с разглежданата забрана.

21 В подкрепа на тезата си Комисията се позовава на Решение от 21 април 2005 г. по дело Комисия/Гърция (C-140/03, Recueil, стр. I-3177) относно оптичните магазини. В това решение Съдът приел, че като не позволяват на оптик да стопанисва повече от един оптичен магазин и ограничават най-много до 50 % участието в дружествения капитал, което може да бъде притежавано от физически или юридически лица, различни от стопанисващия оптик, мерките, предвидени от разглежданата по това дело гръцка правна уредба, противоречат на членове 43 ЕО и 48 ЕО. Впрочем съществувал неоспорим паралелизъм между разглежданата по това дело правна уредба, от една страна, и разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение в настоящото дело — от друга страна.

22 Според Комисията изглежда обосновано да се изисква по свързани с общественото здраве съображения, в рамките на правната сфера на отношенията с пациентите, биомедицинските изследвания да се извършват от компетентен персонал, който разполага с подходящо професионално обучение. За сметка на това, в рамките на правоотношенията, които се отнасят до собствеността или до правото да се стопанисват клинични лаборатории, изискването за такава квалификация не изглеждало пропорционално.

23 В писмената си реплика Комисията изтъква, че разрешението, възприето от Съда в решенията, отнасящи се до ограниченията в областта на собствеността върху капитала на аптеките (Решение по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, и Решение от 19 май 2009 г. по дело Apothekerkammer des Saarlandes и др., C-171/07 и C-172/07, Сборник, стр. I-4171), постановени от Съда след подаването на иска и на писмената защита в настоящото дело, не е приложимо за клиничните лаборатории. В тези решения Съдът приел различен подход от възприетия в Решение по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе. Съдът всъщност счел, че свободата на установяване допуска правна уредба като италианското и германското законодателство, съгласно което само фармацевти имат право да притежават и стопанисват аптека. Тази преценка се обяснявала с твърде особения характер на лекарствените продукти.

24 Същевременно дейностите в областта на лабораторните изследвания се упражнявали само по лекарско предписание, предоставяйки по този начин по-голяма гаранция както от гледна точка на закрилата на общественото здраве, така и с оглед на контрола върху разходите в системата на здравеопазване. Всъщност това контролиране чрез лекарско предписание важало както по отношение на естеството на тестовете, които трябва да се реализират, така и на тяхното количество.

25 Комисията поддържа освен това, че секторът на медицинската биология се характеризира със значителни нужди от финансиране, което го отграничава поспециално от сектора на аптеките, и че целта за закрила на общественото здраве, преследвана от разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, не е постигната, тъй като те не позволявали да се извършат обединяванията, допускащи реализацията на инвестициите, необходими за предоставянето на качествени услуги. Тези разпоредби не позволявали и създаването на образувания с размер, достатъчен за реализирането на икономии от мащаба, които биха могли да имат положително отражение върху разходите за лабораторни изследвания и следователно върху тяхното поемане.

26 Освен това по-малко ограничителни за свободата на установяване мерки също биха позволили да се запази независимостта на биолозите при упражняването на тяхното право да вземат решения, което разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, целят да осигурят.

27 Комисията освен това поддържа, че на правната уредба относно клиничните лаборатории ѝ липсва съгласуваност. Макар механизмът, въведен с разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, да почивал на ролята на директора на лабораторията в неговото двойно качество на управител и на биолог, не било наложено действителното присъствие на биолог в помещенията през работното време на лабораторията. Комисията изтъква още, че френските власти утвърждават структури, позволяващи достъп до външни капитали над

границата от 25 %, при положение че се провежда разделяне на имуществените права от правата на глас, отнасящи се до решенията за функционирането и организацията на съответната клинична лаборатория.

28 Макар в хода на досъдебната процедура Френската република да е известила Комисията за намерението си да премахне ограниченията, отнасящи се до притежаването на капитал от не-биолози, тази държава членка изтъква в писмената си защита, че забраната за не-биолог да притежава над една четвърт от дружествените дялове, и следователно от правата на глас в Selarl, стопанисващо клинични лаборатории, е съвместима с член 43 ЕО.

29 Като се позовава на централното и определящо място, което заема медицинската биология в системата на здравеопазване, посочената държава членка извежда на преден план трите етапа, от които се състои биомедицинското изследване, а именно преданалитичния етап, по време на който медицинският персонал се среща с пациента и взема необходимите проби, аналитичния етап, който е чисто технически етап, състоящ се в извършване на изследванията, и накрая следаналитичния етап, по време на който резултатите от изследванията се валидират въз основа на медицинското досие на пациента. Организацията, въведена във Франция обаче, за разлика от преобладаващата в други държави членки, в които на биолога била определена основно техническа роля, предвиждала, че тези три етапа са неразделно свързани, което се дължало на решението на френските власти да предоставят на биолога по-значима медицинска роля. Биолозите, 75 % от които били фармацевти или лекари, допълнили първоначалното си обучение със специализирано обучение по медицинска биология, присъствали и в преданалитичния етап, по време на който те осъществявали контакт с пациента. По същия начин в следаналитичния етап те валидирали резултатите, информирали за тях пациента и можели да участват заедно с лекуващия лекар при вземане на терапевтични решения и при нужда да предприемат допълнителни проучвания в зависимост от получените резултати.

30 Френската република припомня също, че по силата на член 152, параграф 5 ЕО действията на Съюза в областта на общественото здраве зачитат изцяло задълженията на държавите членки да организират и предоставят здравни услуги и медицински грижи.

31 Дори да се предположи, че разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, съставляват пречка пред свободата на установяване, тази пречка при всички случаи била обоснована от целта за закрила на общественото здраве, която представлява императивно съображение от общ интерес. Всъщност тези разпоредби се прилагали без дискриминация, основана на гражданството, и целели да запазят независимостта на биолозите, като се избягва взетите от тях решения да бъдат насочвани от съображения от икономически порядък, а не от съображения за обществено здраве. Посочените разпоредби позволявали да се постигне търсената цел, тъй като лицето, притежаващо по-голямата част от капитала на една лаборатория, неизбежно влияе върху решенията, които могат да вземат биолозите по отношение на пациентите. Същите разпоредби били и пропорционални от гледна точка на тази цел. Всъщност, доколкото биологът — служител в лаборатория — бил длъжен да прилага указанията, изхождащи от работодател, който няма качеството на биолог, не можело да се изключи той да бъде принуден да предпочете икономическия интерес на лабораторията пред изискванията, свързани с общественото здраве.

32 Френската република смята, че следваната от Съда логика в Решение по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе, що се отнася до дейността на оптиците, не е приложима за клиничните лаборатории. За разлика от оптичните магазини, тези лаборатории допринасяли за действията и за вземането на решения от медицинско естество, които могат да носят рискове за здравето на пациентите.

33 Според посочената държава членка предвид специфичните характеристики на медицинската биология, както и предвид организацията на тази дейност във Франция, в конкретното дело по-скоро следва да се приложат принципите, изтъкнати от Съда в посочените по-горе Решение по дело Комисия/Италия и Решение по дело Apothekerkammer des Saarlandes и др. във връзка с фармацевтичния сектор.

34 Според тези решения дадена държава членка можела да реши, в рамките на свободата на преценка, която ѝ е призната, що се отнася до степента, в която тя възнамерява да осигурява закрила на общественото здраве и по какъв начин трябва да бъде постигната посочената степен, че за разлика от стопанисването на аптека от фармацевт, стопанисването, осигурено от не-фармацевт, може да представлява риск за общественото здраве, тъй като извличането на печалба при такова стопанисване не е балансирано от други фактори. Впрочем биолозите допринасяли за действията и за вземането на решения от медицинско естество, които могат, точно както отпускането на лекарства от фармацевтите в аптеките, да носят рискове за общественото здраве.

35 Френската република счита също, че Комисията не доказва по какъв начин отварянето на капитала на Selarl, стопанисващи клинични лаборатории, би довело непременно до обединяване на последните, което не било позволено от разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение. Освен това структурата на лабораториите и евентуалните икономии от мащаба не можели да влияят върху поемането на разходите за лабораторни изследвания, по-специално поради факта че размерът на това поемане зависел от цената, определена от държавата за всяко лабораторно изследване, която била идентична за всички лаборатории, независимо от действителните разходи за извършеното изследване.

36 Впрочем разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, били пропорционални, щом като инвеститорите, нямащи качеството на биолог, при все това могли да притежават до 25 % от капитала на Selarl, стопанисващо клинични лаборатории. Всъщност в рамките на такова дружество за приемането на

най-важните решения се изисквало мнозинство от гласовете на съдружниците, представляващи най-малко три четвърти от дружествените дялове. Следователно това участие до 25 % от капитала позволявало да се постигне равновесие между спазването на свободата на установяване и целта за запазване на независимостта на биолозите.

37 Освен това мерките, които ограничават в по-малка степен свободата на установяване, на които се позовава Комисията, не били достатъчни, за да гарантират търсената степен на закрила на общественото здраве.

38 Накрая, що се отнася до съгласуваността на правната уредба, отнасяща се до клиничните лаборатории, Френската република счита по-специално, че задължението за лично упражняване на функциите, на което е подчинен биологът по силата на член L. 6221-9 от Кодекса за общественото здраве, наистина изисква действителното му присъствие в лабораторията.

39 Що се отнася до твърдението, формулирано от Комисията в писмената ѝ реплика, че националните власти утвърждават структури, позволяващи достъп до външни капитали над границата от 25 %, при положение че се провежда разделяне на имуществените права от правата на глас, отнасящи се до решенията за функционирането и организацията на лабораторията, в съдебното заседание посочената държава членка обяснява, че това твърдение в действителност се отнася до случаите, в които френските власти приравняват юридическите лица, които управляват клинични лаборатории в други държави членки, на биолози, имащи качеството на юридическо лице по френското право, и по този начин им позволяват да притежават по-голямата част от капитала на Selarl, стопанисващо лаборатории във Франция.

Съображения на Съда

— Предварителни бележки

40 В самото начало трябва да се припомни, че както от практиката на Съда, така и от член 152, параграф 5 ЕО следва, че правото на Съюза не засяга компетентността на държавите членки да уреждат своите системи за социална сигурност и да приемат по-специално разпоредби, предназначени да организират и да предоставят здравни услуги и медицински грижи.

41 При упражняването на това правомощие обаче държавите членки трябва да спазват правото на Съюза, и по-конкретно разпоредбите на първичното право относно свободите на движение, включително свободата на установяване по смисъла на член 43 ЕО. Тези разпоредби съдържат забрана за държавите членки да въвеждат или да поддържат необосновани ограничения за упражняването на тези свободи в областта на здравните грижи (вж. в този смисъл Решение от 10 март 2009 г. по дело Hartlauer, C-169/07, Сборник, стр. I-1721, точка 29, Решение по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 35, Решение по дело Apothekerkammer des Saarlandes и др., посочено по-горе, точка 18, както и Решение от 1 юни 2010 г. по дело Blanco Pérez и Chao Gómez, C-570/07 и C-571/07, Сборник, стр. I-4629, точка 43).

42 С оглед на изложеното, когато се прави преценка дали това задължение е спазено, следва да се държи сметка за обстоятелството, че животът и здравето на хората се нареждат на първо място сред защитените от Договора за ЕО ценности и интереси и че държавите членки следва да решат в каква степен възнамеряват да осигурят закрилата на общественото здраве и по какъв начин трябва да бъде постигната посочената степен. Тъй като тази степен може да бъде различна в различните държави членки, на последните следва да се признае свобода на преценка (вж. в този смисъл Решение от 11 септември 2008 г. по дело Комисия/Германия, C-141/07, Сборник, стр. I-6935, точка 51, Решение по дело

Apothekerkammer des Saarlandes и др., посочено по-горе, точка 19, както и Решение по дело Blanco Pérez и Chao Gómez, посочено по-горе, точка 44).

43 В резултат от това следва да се провери дали забраната не-биолог да притежава повече от 25 % от дружествените дялове и следователно, от правата на глас в Selarl, стопанисващо клинични лаборатории, представлява ограничение на свободата на установяване по смисъла на член 43 ЕО и ако е необходимо — да се провери дали такова ограничение може да бъде обосновано.

— По наличието на ограничение на свободата на установяване

44 Според постоянната съдебна практика член 43 ЕО не допуска национална мярка, която макар и приложима без дискриминация с оглед на гражданството, може да затрудни или да направи по-малко привлекателно упражняването от гражданите на Съюза на гарантираната от Договора свобода на установяване (вж. по-специално Решение от 14 октомври 2004 г. по дело Комисия/Нидерландия, C-299/02, Recueil, стр. I-9761, точка 15, както и посочените по-горе Решение по дело Комисия/Гърция, точка 27 и Решение по дело Комисия/Италия, точка 43).

45 В този контекст е необходимо да се припомни, че понятието „ограничение“ по смисъла на член 43 ЕО обхваща приетите от държава членка мерки, които, макар да се прилагат без разлика, засягат достъпа до пазара на предприятията от други държави членки и по този начин нарушават търговията вътре в Съюза (вж. в този смисъл Решение от 5 октомври 2004 г. по дело CaixaBank France, C-442/02, Recueil, стр. I-8961, точка 12 и Решение от 28 април 2009 г. по дело Комисия/Италия, C-518/06, Сборник, стр. I-3491, точка 64).

46 От една страна, следва да се констатира, че като забраняват на не-биолог да притежава повече от 25 % от дружествените дялове и следователно от правата на глас в Selarl, стопанисващо клинични лаборатории, разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, ограничават възможността на физическите или юридическите лица, нямащи качеството на биолог, установени в други държави членки, да участват в дружествения капитал на такова дружество.

47 От друга страна, тези разпоредби възпират и дори пречат на установяването във Франция, под формата на Selarl, на икономически оператори, установени в други държави членки, в които те стопанисват лаборатории, които не отговарят на критериите за разпределяне на капитала, установени от посочените разпоредби. Така тези разпоредби затрудняват или правят по-малко привлекателно упражняването от посочените оператори на техните дейности на френска територия посредством постоянен обект, както и засягат достъпа на последните до пазара на биомедицински изследвания.

48 Всъщност дружествата, стопанисващи клинични лаборатории, установени в други държави членки, чийто капитал е притежаван от не-биолози над границата от 25 %, биха могли да бъдат принудени, за да се установят във Франция под формата на Selarl, да приспособят в рамките на последните дружества своя обичаен начин на разпределяне на дружествения капитал.

49 Поради това следва да се приеме, че разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, представляват ограничение на свободата на установяване по смисъла на член 43 ЕО.

— По обосноваването на ограничението на свободата на установяване

50 Съгласно трайно установената съдебна практика ограниченията на свободата на установяване, които се прилагат без дискриминация с оглед на гражданството,

могат да бъдат обосновани с императивни съображения от общ интерес, при условие че са в състояние да гарантират осъществяването на преследваната цел и че не надхвърлят необходимото за постигането ѝ (посочените по-горе Решение по дело Hartlauer, точка 44, Решение по дело Apothekerkammer des Saarlandes и др., точка 25, както и Решение по дело Blanco Pérez и Chao Gómez, точка 61).

51 В самото начало следва да се приеме, че разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, се прилагат без дискриминация с оглед на гражданството.

52 На първо място, както приема Съдът, закрилата на общественото здраве е сред съображенията, които могат да обосноват ограничения на свободите на движение, гарантирани от Договора, каквато е свободата на установяване (вж. по-специално в този смисъл посочените по-горе Решение по дело Hartlauer, точка 46, както и Решение от 19 май 2009 г. по дело Комисия/Италия, точка 51).

53 В този контекст от съдебната практика следва, че целта за поддържане на качеството на медицинските услуги може да попадне в обхвата на една от предвидените в член 46 ЕО дерогации, доколкото допринася за осъществяването във висока степен на закрилата на здравето (вж. в този смисъл Решение от 13 май 2003 г. по дело Müller-Fauré и Van Riet, C-385/99, Recueil, стр. I-4509, точка 67, както и Решение от 11 март 2004 г. по дело Комисия/Франция, C-496/01, Recueil, стр. I-2351, точка 66).

54 Необходимо е още, на второ място, разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, да са в състояние да гарантират осъществяването на тази цел.

55 В това отношение трябва да се припомни, че е важно при несигурност относно съществуването или степента на риск за здравето на хората държавата членка

да може да вземе мерки за защита, без да трябва да чака пълното доказване на наличието на този риск. Освен това държавата членка може да вземе мерки, които намаляват, доколкото е възможно, даден риск за общественото здраве (вж. в този смисъл Решение от 5 юни 2007 г. по дело Rosengren и др., C-170/04, Сборник, стр. I-4071, точка 49, Решение от 19 май 2009 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 54, както и Решение по дело Blanco Pérez и Chao Gómez, посочено по-горе, точка 74).

56 От преписката е видно, че секторът на медицинската биология има специфичен характер и, както изтъква Френската република, заема водещо място в системата на здравеопазване. Също така е безспорно, че в тази държава членка на биолога е предоставена медицинска роля в преданалитичния и следаналитичния етап.

57 Както отбелязва генералният адвокат в точки 83 и 84 от своето заключение, както отпускането на неподходящо лекарство от фармацевт на клиент може да има сериозни последици, по същия начин неправилното, твърде късно или погрешно извършване на лабораторно изследване може да доведе по-специално до грешки в областта на диагностиката и терапията. По-нататък както прекомерната или неправилна употреба на лекарствени продукти, така и погрешното или неправилно извършване на лабораторно изследване — и в количествено, и в качествено отношение — може да доведе до ненужни разходи за здравноосигурителната система и следователно за държавата.

58 При това положение е ясно, че погрешното или неправилно извършване на биомедицинско изследване разкрива риск за общественото здраве, сравним с риска, произтичащ от неправилното отпускане на лекарства, който Съдът вече е разгледал в Решение от 19 май 2009 г. по дело Комисия/Италия, посочено погоре, както и в Решение по дело Apothekerkammer des Saarlandes и др., посочено по-горе. За сметка на това посоченият риск не изглежда сравним с риска, който

разкрива погрешното или неправилно отпускане на оптични продукти, предмет на разглеждане в Решение по дело Комисия/Гърция, посочено по-горе. Такова отпускане наистина може да има отрицателни последици за пациента, но Комисията не е доказала, че то достига степен на тежест, равностойна на тази, която разкрива погрешното или неправилно извършване на биомедицинско изследване.

59 Тези твърдения не могат да бъдат поставени под въпрос от довода на Комисията, че биомедицинските изследвания можели да се извършват само по лекарско предписание, което ги отличавало от лекарствата и предлагало по-добра гаранция в областта както на закрилата на общественото здраве, така и на контрола на разходите от системата на здравеопазване.

60 Наистина, от една страна, Френската република подчертава в хода на съдебното заседание, без това да е оспорено от Комисията, че по подобие на лабораторните изследвания, значителна част от лекарствата се продават в аптеките по лекарско предписание. От друга страна, в Решение от 19 май 2009 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе (точка 90), и в Решение по дело Apothekerkammer des Saarlandes и др., посочено по-горе (точка 60), Съдът приема, че предписаните или използвани по терапевтични причини лекарствени продукти могат да увредят сериозно здравето, ако се употребяват без необходимост или неправилно. Така евентуалното наличие на предписание не изглежда от естество да отстрани риска за общественото здраве, произтичащ от погрешното или неправилно отпускане на лекарствени продукти.

61 Същото важи по отношение на лабораторните изследвания. От представените от Френската република обяснения следва, че дори те да са направени по лекарско предписание, ролята на биолога е важна, за да гарантира, че поисканото изследване е извършено и интерпретирано правилно, и че следователно са взети подходящи терапевтични решения от предписващия лекар въз основа на резултатите от посоченото изследване. В това отношение следва впрочем да се отбележи, че по силата на член L. 6211-1 от Кодекса за общественото здраве в

редакцията му, действаща към датата на изтичане на срока, определен в мотивираното становище, изследванията се извършват в клиничните лаборатории под отговорността на директорите и заместник-директорите на лабораториите, като последните са биолози и по този начин контролират дейността на лабораториите. Важността на ролята на биолозите също е подсилена, от една страна, от изтъкнатата от Френската република възможност пациентът да отиде в лаборатория, без да е снабден с предписание, за да му бъдат направени някои лабораторни изследвания, и от друга страна, от разпространения във Франция диалог между предписващия лекар и биолога, като последният може, ако се налага, да пристъпи към изследвания, допълващи медицинското предписание.

62 Що се отнася до доводите на Комисията, че от една страна, секторът на медицинската биология също се характеризира спрямо аптечния сектор със значителни нужди от финансиране, и от друга страна, че целта, преследвана от разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, не е постигната, тъй като тези разпоредби не са позволили да се извършат обединяванията, позволяващи реализацията на инвестициите, необходими за осигуряване на качеството на предоставяните услуги, както и да се получат евентуални икономии от мащаба, които могат да повлияят върху цената и поемането на разходите за биомедицински изследвания, тези доводи не изглеждат действително подкрепени с документите, на които се позовава Комисията, и се основават само на предположения.

63 В това отношение Френската република обяснява, че размерът на поемането на разходите за биомедицински изследвания зависи преди всичко от тарифата, по която държавата решава да заплати всяко извършване на изследване, като тази тарифа е идентична за всички лаборатории, независимо от действителните разходи за изследването. Комисията обаче не е доказала, че е съществувала връзка между това заплащане и правилата, отнасящи се до притежаването на капитала на дружествата, стопанисващи клинични лаборатории.

64 При това положение Комисията очевидно не е доказала в достатъчна степен, че отварянето на капитала на посочените дружества към външни капитали би довело до изтъкнатите от нея положителни последици в областта на финансирането на клиничните лаборатории.

65 Следователно с оглед, от една страна, на съществуващите прилики от гледна точка на рисковете за общественото здраве между фармацевтичния сектор и сектора на биомедицинските изследвания, и от друга страна, предвид факта че, обратно на поддържаното от Комисията, тези два сектора не могат реално да бъдат разграничени един от друг, както от гледна точка на констатациите, направени в областта на медицинските предписания, така и от гледна точка на нуждите от финансиране, принципите, прогласени в Решение от 19 май 2009 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, и Решение по дело Apothekerkammer des Saarlandes и др., посочено по-горе, отнасящи се до ограниченията на притежаването на капитала на аптеките, изглеждат изцяло приложими към настоящото дело.

66 Така предвид признатата възможност на държавите членки да определят степента, в която възнамеряват да осигурят закрила на общественото здраве, следва да се признае, че последните могат да изискват биомедицинските изследвания да се извършват от биолози, които притежават действителна професионална независимост. Те могат също да вземат мерки за премахване или намаляване на риска от засягане на тази независимост, доколкото такова засягане може да се отрази на общественото здраве и на качеството на медицинските услуги (вж. в този смисъл Решение от 19 май 2009 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 59 и Решение по дело Apothekerkammer des Saarlandes и др., посочено по-горе, точка 35).

67 Не-биолозите по дефиниция нямат същото образование и опит и не носят същата отговорност като биолозите. При тези условия следва да се приеме, че те не представят същите гаранции като предоставените от последните (вж. в този смисъл Решение от 19 май 2009 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 62 и Решение по дело Apothekerkammer des Saarlandes и др., посочено по-горе, точка 38).

68 Поради това в рамките на посочената в точка 42 от настоящото решение свобода на преценка държавите членки могат да решат, че притежаването на повече от 25 % от дружествените дялове и от правата на глас в такова дружество от небиолози може да представлява риск за общественото здраве, по-специално за качеството на медицинските услуги. В това отношение е необходимо да се посочи, че съгласно представените от Френската република и неоспорени от Комисията обяснения, за приемането на най-важните решения в рамките на Selarl се изисква мнозинство от гласовете на съдружниците, представляващи най-малко три четвърти от дружествените дялове. Поради това, в случай че повече от 25 % от дружествените дялове и от правата на глас се притежават от не-биолози, последните биха могли да имат безспорно влияние върху тези решения.

69 Комисията поддържа по-нататък, че разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, не позволяват да се постигне целта за закрила на общественото здраве поради наличието на някои елементи на несъгласуваност в начина, по който се преследва тази цел. Тя отбелязва по-конкретно, че действителното присъствие на биолог в помещенията на лабораторията през работното ѝ време не е наложено от правната уредба във връзка с клиничните лаборатории, и че френските власти утвърждават структури, позволяващи достъп до външни капитали над границата от 25 %, при положение че се провежда разделяне на имуществените права от правата на глас, отнасящи се до решенията, свързани с функционирането и с организацията на лабораторията.

70 В това отношение от практиката на Съда следва, че едно национално законодателство е в състояние да гарантира осъществяването на преследваната цел единствено ако действително отговаря на грижата за нейното съгласувано и систематично постигане (вж. Решение от 6 март 2007 г. по дело Placanica и др., C-338/04, C-359/04 и C-360/04, Сборник, стр. I-1891, точки 53 и 58, Решение по дело Hartlauer, посочено по-горе, точка 55, както и Решение от 19 май 2009 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 66).

71 В конкретния случай, макар правната уредба, отнасяща се до клиничните лаборатории, наистина да не е предвиждала към датата на изтичането на определения

в мотивираното становище срок задължение за постоянно присъствие на биолог в помещенията през работното време на лабораторията, това не променя факта, че тя е съдържала някои разпоредби, изтъкнати от Френската република, които налагали на практика ефективен контрол върху дейността на лабораториите да се упражнява от директорите и заместник-директорите на лабораториите, които са биолози, носещи отговорност за тази дейност.

72 Всъщност, както бе отбелязано в точка 61 от настоящото решение, по силата на член L. 6211-1 от Кодекса за общественото здраве, биомедицинските изследвания са могли да се извършват единствено в клинични лаборатории под отговорността на техните директори и заместник-директори. Последните освен това е трябвало в съответствие с член L. 6221-9 от този кодекс да упражняват лично и ефективно своите функции.

73 С оглед на тези изисквания не може да се смята, че правната уредба относно клиничните лаборатории не отговаря на посочената цел за закрила на общественото здраве по съгласуван и систематичен начин единствено поради това че не предвижда задължение за постоянно присъствие на биолог в помещенията през работното време на лабораторията.

74 Що се отнася до повдигнатия от Комисията в писмената ѝ реплика довод, че съществуват положения, при които ограничението до 25 % на капитала, който може да бъде притежаван от не-биолози, на практика е заобиколено посредством някои механизми за разделяне на размера на финансовото участие от правата на глас, този довод също не води до извода, че на разглежданата правна уредба ѝ липсва съгласуваност.

75 Всъщност от представените от Френската република обяснения в съдебното заседание следва, че в действителност става дума за положения, при които

френските власти приравняват юридическите лица, които управляват клинични лаборатории в други държави членки, на биолози, имащи качеството на юридическо лице по френското право, и по този начин им позволяват да притежават по-голямата част от капитала на Selarl, стопанисващо лаборатории във Франция. От тези обяснения е видно също, че ако най-малко 75 % от капитала на такова Selarl трябва да бъдат притежавани от биолози, последните могат да бъдат както физически, така и юридически лица, приравнени на тези професионалисти. Доколкото правната уредба относно клиничните лаборатории допуска дейността на биолога да се упражнява и от дружество, френските власти, разрешавайки на юридически лица, които управляват клинични лаборатории в други държави членки, да притежават повече от 25 % от дружествените дялове и от правата на глас в Selarl, стопанисващо клинични лаборатории, просто предоставят на тези юридически лица същите права като признатите на биолозите, имащи качеството на юридически лица по френското право. Както обяснява Френската република, по този начин тя като държава членка просто спазва правото на Съюза.

76 Обстоятелството, че капиталът на юридическите лица, стопанисващи клинични лаборатории в други държави членки, в които не съществуват ограничения, приложими спрямо участието в дружествения капитал на не-биолози, може да бъде притежаван мажоритарно, дори изключително от не-биолози, например от финансови инвеститори, не е достатъчно, за да се направи извод за липса на съгласуваност на правната уредба относно клиничните лаборатории. Всъщност тези юридически лица упражняват валидно дейността на биолог в посочените държави членки и така могат да бъдат приравнени на биолози, имащи качеството на юридическо лице по френското право.

77 Френската република изтъква в съдебното заседание и че, макар правната уредба относно клиничните лаборатории да позволява в някои случаи, за други видове дружества, различни от Selarl, разделяне на участието в капитала от правата на глас, тази възможност е предвидена само за да позволи на биолозите, които не упражняват дейност в клиничните лаборатории, стопанисвани от тези дружества, да притежават по-голямата част от капитала им. В посочените

случаи става дума следователно за правило, специфично за други видове дружества, които могат да стопанисват клинични лаборатории, отнасящо се до отношенията между биолозите, които работят в посочените лаборатории и биолозите, които не работят в тях, и което не поставя под въпрос ограничението до 25 % на участието в дружествения капитал на не-биолозите.

78 Накрая следва да се отбележи, че в отговор на въпрос, поставен на Френската република в хода на съдебното заседание, тя уточнява, че единственият вид дружество, което може да стопанисва клинични лаборатории и на което е позволено дялово участие в капитала над 25 % на не-биолози, е командитното дружество с акции. Всъщност не-биолози могат да притежават до 49 % от капитала на такова дружество. Това обстоятелство, което не е отбелязано от Комисията, само по себе си не изглежда от естество да установи липса на съгласуваност на правната уредба относно клиничните лаборатории. Всъщност то може да се обясни със съществуващата разлика в начина на функциониране на Selarl и на командитните дружества с акции. Засегнатата държава членка всъщност подчертава, което не е оспорено от Комисията, че много особеният начин на функциониране на последния вид дружества във всеки случай позволява на биолозите да запазят контрола върху важните за тези дружества решения.

79 С оглед на всички гореизложени съображения следва да се констатира, че разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, са в състояние да гарантират осъществяването на посочената цел за закрила на общественото здраве.

80 Накрая, на трето място, следва да се провери дали ограничението на свободата на установяване по смисъла на член 43 ЕО не надхвърля необходимото за постигането на тази цел, т.е. дали не съществуват мерки, които в по-малка степен ограничават тази свобода, но позволяват постигането на целта по също толкова ефикасен начин.

81 В това отношение Комисията поддържа, че посочената цел може да се постигне с по-малко ограничителни мерки като изискването лабораторните изследвания да бъдат извършвани от компетентен персонал, който разполага с необходимата квалификация и спрямо който се прилага професионално етичният принцип на независимост на професионалистите в здравеопазването. Тя посочва също несъвместимостите във връзка с изпълнението, предназначени за избягване на конфликти на интереси, техническото и качественото управление, както и контрола върху изпълнението на лабораторните изследвания, упражняван от страна на лекарите и фармацевтите инспектори по обществено здраве, предвидени в правната уредба относно клиничните лаборатории. Комисията по-нататък изтъква възможността да се предвиди въвеждането на механизми за разделяне на имуществените права от правата на глас.

82 Същевременно в рамките на своята свобода на преценка, за която се припомня в точка 42 от настоящото решение, държавите членки могат да решат, че съществува риск правилата, насочени към гарантиране на професионалната независимост на биолозите, да бъдат нарушени на практика, като се има предвид, че интересът на не-биолозите от реализирането на печалба не е балансиран по равностоен начин като този на независимите биолози, и че за служителя биолог, подчинен на Selarl, стопанисващо клинични лаборатории, по-голямата част от което е притежавана от не-биолози, може да е трудно да се противопоставя на инструкциите, дадени от тези не-биолози (вж. в този смисъл Решение от 19 май 2009 г. по дело Комисия/Италия, посочено по-горе, точка 84 и Решение по дело Apothekerkammer des Saarlandes и др., посочено по-горе, точка 54). Както изтъква Френската република, не би могло по-специално да се изключи посочените не-биолози да се изкушат да се откажат от някои изследвания, носещи по-малка печалба от икономическа гледна точка или по-сложни за извършване, или да намалят консултантската дейност по отношение на пациентите в преданалитичния и следаналитичния етап, чието съществуване характеризира организацията на медицинската биология във Франция.

83 Комисията не е доказала, че рисковете за независимостта на професията на биолога могат да бъдат отстранени по също толкова ефикасен начин чрез правилата за несъвместимостите във връзка с изпълнението, каквато е предвидената в правната уредба относно клиничните лаборатории забрана, с оглед

предотвратяване конфликтите на интереси, да се притежава участие в капитала на Selarl, стопанисващи клинични лаборатории, отнасяща се до специфични категории физически или юридически лица, по-специално тези, упражняващи друга професия в областта на здравеопазването или дейност по доставка на пособия за лабораторни изследвания. Всъщност, както отбелязва генералният адвокат в точки 178 и 179 от своето заключение, в случая става дума за забрани, подходящи за случаите, когато следва просто да се предотврати насочването на дейността на Selarl, стопанисващо клинични лаборатории, в неправилна посока поради друг интерес. За сметка на това посочените забрани не изглеждат достатъчни, когато следва да се гарантира действителната независимост при вземане на решения от биолозите винаги и във всеки случай, дори при липса на конфликт на интереси, който вече е формално определен като такъв в правната уредба относно клиничните лаборатории.

84 Що се отнася до техническото и качественото управление, както и до контрола върху изпълнението на лабораторните изследвания, упражняван от страна на лекарите и фармацевтите инспектори в сектора на обществено здраве, макар те да представляват механизми, целящи да гарантират, че дейността в областта на лабораторните изследвания ще се извършва от преминали обучение лица с подходяща техническа компетентност, както и достигнали съответното ниво на качество при изпълнение на професионалните си задължения, Комисията не е доказала и че те сами по себе си са от естество да гарантират независимостта на биолозите при упражняването на тяхното право да вземат решения.

85 Що се отнася до възможността, също посочена от Комисията като по-слабо ограничителна мярка, да се предвиди въвеждането на механизми за разделяне на имуществените права от правата на глас, позволяваща да се гарантира, че решенията, отнасящи се до правилата за функциониране и организация на клиничните лаборатории, се вземат от биолози, Френската република подчертава в хода на съдебното заседание, че не трябва да се подценява натискът, който трети лица, притежаващи по-голямата част от капитала, биха могли да оказват върху биолозите, упражняващи дейността си в рамките на лабораториите.

86 Впрочем в рамките на своята свобода на преценка, за която се припомня в точка 42 от настоящото решение, не изглежда неприемливо държавите членки да решат, че независимостта във връзка с упражняването на правото за вземане на решения на биолозите, притежаващи мнозинството от правата на глас, без обаче да притежават по-голямата част от капитала на дружество, стопанисващо клинични лаборатории, не е гарантирано по достатъчно ефикасен начин. Както отбелязва генералният адвокат в точка 220 от своето заключение, всъщност може да се предвиди, че свързаните с инвестиране или оттегляне на финансови инвестиции решения на миноритарните съдружници, които притежават не повече от 25 % от правата на глас, влияят, макар и непряко, върху решенията на органите на дружеството.

87 При тези условия не е доказано, че по-малко ограничителни мерки биха позволили да се осигури по също толкова ефикасен начин търсената степен на закрила на общественото здраве.

88 От представената пред Съда преписка освен това е видно, че решението на Френската република да ограничи до 25 % дружествените дялове и правата на глас, които могат да бъдат притежавани от не-биолози в рамките на Selarl, стопанисващи клинични лаборатории, се дължи по-специално на факта, че за приемането на най-важните решения в Selarl се изисква мнозинство от гласовете на съдружниците, представляващи най-малко три четвърти от дружествените дялове. Поради това притежаването на капитал и на права на глас от не-биолози е възможно единствено доколкото позицията на последните не може да натежи при вземането на посочените решения. Следователно разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, са и пропорционални на преследваната цел, тъй като гарантирайки, че биолозите запазват своята независимост при упражняването на своето право да вземат решения, те същевременно позволяват определено отваряне на Selarl, стопанисващи клинични лаборатории, към външни капитали в рамките на 25 % от дружествения им капитал.

89 Поради това разпоредбите, предмет на първото твърдение за нарушение, не надхвърлят необходимото за постигането на преследваната от тях цел. Следователно трябва да се приеме, че произтичащите от посочените разпоредби ограничения могат да бъдат обосновани с тази цел.

90 С оглед на всички гореизложени съображения първото твърдение за нарушение по иска на Комисията трябва да се отхвърли като неоснователно.

По второто твърдение за нарушение

Доводи на страните

91 Комисията поддържа, че забраната за участие в капитала на повече от две дружества, учредени с цел съвместното стопанисване на една или повече клинични лаборатории, произтичаща от член 10 от Декрет № 92-545 (наричана по-нататък „разпоредбата, предмет на второто твърдение за нарушение"), представлява необосновано ограничение на свободата на установяване.

92 Макар Комисията да е посочила, че споменатата забрана се отнася както до биолозите, така и до не-биолозите, Френската република уточнява в хода на съдебното заседание, че тази забрана в действителност се отнася само до биолозите, като не-биолозите могат да имат участие в неопределен брой дружества, учредени с цел съвместното стопанисване на една или повече клинични лаборатории, което участие е ограничено до 25 % от дружествените дялове и от правата на глас във всяко от тях, що се отнася до Selarl.

93 В писмената си защита посочената държава членка не оспорва това твърдение за нарушение, тъй като визираната в това твърдение разпоредба не ѝ изглежда обоснована от закрилата на общественото здраве.

94 В писмената си дуплика същата държава членка уточнява, че не е имала намерение да признава, че забрана като предвидената в разпоредбата, предмет на второто твърдение за нарушение, не би могла при никакви обстоятелства да бъде обоснована от гледна точка на целта за закрила на общественото здраве, тъй като държавите членки имат право да приемат, че трябва да се осигури многообразие в предлагането в областта на медицинската биология.

95 Френската република също обявява в писмената дуплика, че предвижда да измени тази разпоредба, която, от една страна, ѝ изглежда неподходяща, а от друга страна — непропорционална.

96 Така посочената държава членка не е направила искане за отхвърляне на иска, в частта му, която се основава на второто твърдение за нарушение. Тя освен това потвърждава в съдебното заседание, че не оспорва последния и уточнява, че посочената разпоредба вече не е приложима след приемането на Наредба № 2010-49.

Съображения на Съда

97 В самото начало, макар да изглежда, че първоначално формулираното от Комисията твърдение за нарушение се отнася до забрана от общ характер, от буквалната формулировка на член 10 от Декрет № 92-545, както и от поясненията, направени в хода на съдебното заседание от Френската република и неоспорени по

същество от Комисията, се установява, че забраната, предвидена от разпоредбата, предмет на второто твърдение за нарушение, се отнася само до биолозите.

98 Освен това в случая е безспорно, че в края на предвиденията в мотивираното становище срок забраната биолог да участва в капитала на повече от две дружества, учредени с цел съвместното стопанисване на една или повече клинични лаборатории, както е формулирана в член 10 от Декрет № 92-545, все още е била приложима.

99 Като ограничава обаче броя на дружествата, учредени с цел съвместното стопанисване на една или повече клинични лаборатории, в които биолозите имат право да притежават дялово участие, посочената забрана затруднява или прави по-малко привлекателно упражняването от последните на тяхната свобода на установяване.

100 Поради това следва да се приеме, че разпоредбата, предмет на второто твърдение за нарушение, представлява ограничение на свободата на установяване по смисъла на член 43 ЕО.

101 В конкретния случай Френската република не е изтъкнала, че разпоредбата, предмет на второто твърдение за нарушение, е обоснована от целта за закрила на общественото здраве. Всъщност изглежда, че според тази държава посочената разпоредба е неподходяща и непропорционална от гледна точка на тази цел.

102 При тези условия изтъкнатото от Комисията второ твърдение за нарушение трябва да се приеме за основателно.

103 Поради това трябва да се приеме, че като забранява на биолозите да притежават дялово участие в повече от две дружества, учредени с цел съвместното стопанисване на една или повече клинични лаборатории, Френската република не е изпълнила задълженията си по член 43 ЕО.

104 Искът трябва да се отхвърли в останалата му част.

По съдебните разноски

105 Съгласно член 69, параграф 2 от Процедурния правилник загубилата делото страна се осъжда да заплати съдебните разноски, ако е направено такова искане. По силата на член 69, параграф 3 от същия правилник Съдът може да разпредели съдебните разноски или да реши всяка страна да понесе направените от нея съдебни разноски, по-специално ако всяка от страните е загубила по едно или няколко от предявените основания.

106 В случая Комисията е направила искане Френската република да бъде осъдена да заплати съдебните разноски, а последната, от своя страна, е направила искане всяка страна да понесе направените от нея съдебни разноски.

107 При тези условия, тъй като искът на Комисията е уважен само частично, всяка страна следва да понесе направените от нея съдебни разноски.

По изложените съображения Съдът (втори състав) реши:

1) **Като забранява на биолозите да притежават дялово участие в повече от две дружества, учредени с цел съвместното стопанисване на една или повече клинични лаборатории, Френската република не е изпълнила задълженията си по член 43 ЕО.**

2) **Отхвърля иска в останалата му част.**

3) **Френската република и Европейската комисия понасят направените от тях съдебни разноски.**

Подписи